

Гульбс О. А. доктор психологічних наук,
професор, Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
<https://orcid.org/0000-0002-5300-8570>

Лантух І. В. доктор психологічних наук,
доцент, Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна
<https://orcid.org/0000-0002-0891-2704>

Жук О. В. аспірантка,
Уманський державний педагогічний
університет імені П.Г. Тичини
<https://orcid.org/0000-0002-2833-4155>

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

У статті автори, досліджуючи проблему впливу психологічної культури на розвиток творчих здібностей студентів-медиків, розглядають психологічну культуру як загальнонаукову категорію. Вони обґрунтовують схему психологічної культури фахівця медичного профілю у процесі професійної підготовки, де визначені суб'єктивні та об'єктивні її чинники. Проведене дослідження дозволило встановити, що психологічна культура є результатом не тільки соціалізації освіти, а також впливає на гармонійний розвиток творчих здібностей, інтересів й потреб студентів в освітньому просторі.

Ключові слова: психологічна культура; творчі здібності; студент-медик; фахівець медичного профілю; професійна підготовка; освітній простір.

Вступ. У сучасних умовах підготовка висококваліфікованих спеціалістів у вищих медичних навчальних закладах є для України ключовою проблемою, яка актуалізується пандемією «Covid-19». Вона вимагає від майбутніх лікарів не лише професійних знань, але й всебічного розвитку їхньої особистості, де чільне місце займає психологічна культура, котра повинна стимулювати розвиток творчих здібностей студентів, що допоможе їм стати фахівцями. Цілісне знання про єдність змісту розвитку особистості в соціальній, творчій та життєвій сферах дозволяє формувати психологічну культуру майбутніх лікарів. Тому становлення особистості студентів-медиків повинно мати системний характер.

Відомо, що утворення психологічної культури особистості відбувається на стику різних наук: філософії, культурології, соціології, етики й психології. У дослідженні психологічної культури у студентів-медиків як феномена в загально-психологічному плані постає питання про її місце в загальній

структурі психіки, про зміст, параметри і структурні компоненти цього психологічного утворення, його генезис й рівні розвитку, про специфічні механізми функціонування в педагогічному освітньому середовищі.

Мета дослідження. Розкрити вплив психологічної культури на розвиток творчих здібностей студентів-медиків як майбутніх фахівців.

Теоретичне підґрунтя. Розглядаючи проблему впливу психологічної культури на розвиток творчих здібностей студентів-медиків необхідно розглянути психологічну культуру як загальнонаукову категорію. Основу для наукового розроблення поняття психологічної культури, як внутрішньої культури людини, можна знайти в роботах багатьох науковців. Дослідник Д. Мацумото вважає, що: «культура – це важко вловиме, абстрактне поняття, яке значною мірою утворює основу нашого розуміння життя, що передається від одного покоління до іншого у формі ритуалів, традицій, матеріальної

Питання психології

спадщини і поведінки. Культура – це набір програмованих реакцій, які ми і наші предки засвоїли, щоб пристосуватися в повсякденному житті до свого середовища і до тих, хто нас оточує. Отже, вона є свого роду програмним забезпеченням нашої свідомості» [13]. На думку П.С. Гуревича, «цінність виражає людське вимірювання культури. Вона наче стягує все духовне різноманіття до розуму, відчуттів і волі людини» [5]. Він виділяє три підходи до розуміння культури: *філософсько-антропологічний*, в якому культура розуміється як розгорнута феноменологія людини, як «людяність»; *філософсько-історичний*, у якому культура виступає як творчий процес; *соціологічний*, де на перше місце виступає ціннісна природа культури.

З позиції системного підходу психологічну культуру розглядає О.І. Уйюмов, який свідчить, що, по-перше, культура являє собою систему; по-друге, культура обслуговує соціальні системи, тому до поняття культури може бути використаний увесь апарат загальної теорії системи [12, с. 36–40]. Аксиологічний аспект культурної самоідентичності особистості розглядає І.Г. Сухіна. З її точки зору поняття культури – це універсалія, тому що за усієї різноманітності культурних проявів і вираження їх форм сам сенс культури, яка полягає в ідентифікації людиною своєї самості і специфіки свого буття, залишається незмінною. Як ідентифікація родової сутності людини, культура з'являється в двох своїх корелятивних модальностях: предметній (культурне середовище людського буття) та інтенціональній (ментальні детермінанти культуротворчої діяльності людини), які можна подати в контексті діяльнісного і аксиологічного підходів до поняття культури. Діяльнісний підхід інтерпретує культуру як специфічний людський засіб практичної взаємодії із середовищем, акцентує поняття діяльності для пояснення культурних феноменів і до нього можна віднести всі функціональні поняття культури [10, с. 83]. Досліджуючи функції психологічної культури, Ю.В. Ананьєв підкреслив її

поліфункціональність: адаптивну, дедуктивну, когнітивну, варіативну, інформативну, комунікативну, нормативну, регулятивну, інтеграційну [2].

Методи дослідження. Теоретичний аналіз, синтез, узагальнення, порівняння.

Результати і обговорення. У соціальному житті основними чинниками розвитку психологічної культури є інститут сім'ї та інститут освіти. Послідовність розгляду даних явищ подана нами не у випадковому порядку, а з урахуванням їхнього включення в життя особистості. Інститут сім'ї, як чинник становлення і розвитку психологічної культури особистості, обумовлює процеси соціалізації та культуризації. За концепцією Г.С. Абрамової наведено особистісні й суспільні функції сім'ї: 1) виховна функція: полягає в задоволенні індивідуальних потреб в батьківстві або материнстві, у вихованні та самореалізації дітей; 2) емоційна функція: реалізується в ході задоволення потреб сім'ї в симпатії, пошані, визнанні, емоційній підтримці, психологічному захисті; 3) функція духовного спілкування: виявляється в задоволенні потреб у спільному проведенні дозвілля, взаємному духовному збагаченні й виконує важливу роль в духовному розвитку членів суспільства; 4) функція первинного соціального контролю забезпечує виконання соціальних норм членами сім'ї; 5) сексуально-еротична функція реалізується у задоволенні сексуально-еротичних потреб членів сім'ї [1].

Наступним чинником, що впливає на процес становлення й розвитку психологічної культури, є інститут освіти. Освіта є соціальною підсистемою, що має свою структуру. В ній можна виділити такі її основні елементи: навчально-виховні установи; соціальні організації; соціальні спільноти та навчальний процес як вид соціокультурної діяльності. У системі навчання значною мірою зростає повага до становлення особистості майбутнього фахівця: його поведінки, креативності мислення, внутрішнього світу (почуттів, емоцій, самосвідомості, вольових якостей,

Питання психології

мотиваційної сфери, морально-етичних цінностей).

Усі структурні елементи у вигляді первинних знань психологічної культури, які служать основою для її елементів – психологічної грамотності, компетентності, ціннісно-сислового компоненту, рефлексії, культури утворення, котрі були закладені у колі сім'ї, у подальшому розвиваються, удосконалюються в освітніх установах.

Таким чином, на процес становлення й розвитку психологічної культури особистості впливає безліч чинників, але основними, поза сумнівом, є інститут сім'ї та інститут освіти. Слід зазначити, що назріла необхідність дослідження саморозвитку особистості як умови формування зазначеного феномена, оскільки вже сам факт перетворення психологічних знань і вмінь на психологічну компетентність та еволюція інших складових психологічної культури вказують на наявність даного процесу.

У сучасних умовах навчання у вищих навчальних закладах необхідно забезпечити організацію навчальної й виховної роботи на базі системного підходу. У системі навчання студентів-медиків актуальним питанням є формування у майбутніх фахівців психологічної культури як чинника професійної підготовки, що потребує використання таких адекватних методів:

- удосконалення форм і прийомів організації навчальної та виховної роботи у ВНЗ з опорою на системний підхід;
- доповнення змісту навчальних дисциплін основними досягненнями загальної світової культури та культури суспільства;
- більш уважне ставлення з боку викладачів до психологізації навчального процесу під час викладання дисциплін;
- постійне стимулювання позитивної мотивації студентів до саморозвитку загальної та психологічної культури;

- періодичний контроль у навчальному процесі рівнів сформованості інтелектуальних, комунікативних і регуляторних компонентів навчальної та професійної діяльності як чинників удосконалення психологічної культури [3].

Удосконалювання навчання студентів передбачає просування найбільш перспективних методів підготовки висококваліфікованих фахівців медиків, здатних брати участь у вирішенні глобальних проблем здоров'я людства. Це дозволяє стверджувати, що масове навчання – тільки перший ступінь у культурній освіті студента, необхідний, але не абсолютний і не єдиний. У подальшому процесі здобування освіти навчання студентів поступово диференціюється, перетворюючись на самоосвіту студента, що збагачує розвиток його психологічної культури.

Психологічна культура майбутнього фахівця медика відноситься до сфери його професійно важливих властивостей і взаємопов'язана з іншими підструктурами його особистості як професіонала. Суб'єктивні та об'єктивні чинники, які впливають на розвиток психологічної культури майбутнього медичного фахівця у процесі професійної підготовки відображені на рис. 1.

Психологічна культура особистості студента-медика потребує свідомого засвоєння наукової інформації, цілеспрямованої самоорганізації поведінки і спілкування у виробничих і навчальних групах, творчого виконання своєї професійної діяльності на засадах правових, етичних й естетичних установок. Психологічна культура формується і реалізується на трьох процесуальних рівнях психічної діяльності: когнітивному, комунікативному, регулятивному [11].

Рис. 1. Чинники, які впливають на розвиток психологічної культури майбутнього медичного фахівця у процесі професійної підготовки

У дослідженнях М.Е. Спіро підкреслюється, що важливою доміантою професійної діяльності фахівця є загальна спрямованість особистості, розглядається вплив як зовнішніх (соціальних), так і внутрішніх (образ себе, самооцінка) факторів на розвиток психологічної культури [14].

На думку Л.Г. Подоляк навчально-виховний процес у вищій школі повинен забезпечувати розвиваючий особистісний ефект, що є основою для формування психологічної культури професіонала [8]. Психологічна культура особистості медичного фахівця сприяє більш свідомому засвоєнню наукової інформації, цілеспрямованій самоорганізації поведінки, а також творчому виконанню своєї професійної

діяльності на основі правових, етичних та моральних установок .

Психологічна культура ефективно формується на регуляторному, когнітивному та комунікативному рівнях. Кожен компонент займає стійке місце в системі особистісних якостей фахівця медика [4]. Формування психологічної культури пов'язане із системою об'єктивних та суб'єктивних факторів впливу на особистість системи навчання, виховання, перспектив професійної освіти, майбутнього працевлаштування, а також із системою особистісних цінностей, методів розвитку особистісних якостей.

С.П. Бочарова пропонує ряд форм дозвільної діяльності студентів, які допомагають краще формувати психологічну культуру майбутніх фахівців (табл. 1).

Дозвільна діяльність студентів (С.П. Бочарова)

Професійно важливі якості та властивості особистості	Форми дозвільної діяльності
Логічне мислення й просторова уява	Технічна творчість, вивчення іноземних мов
Координація і точність рухів	Спортивні секції (плавання, теніс, східні єдиноборства)
Розвинена наочно-образна і рухова пам'ять	Театр естрадних мініатюр, образотворче мистецтво, танці
Самостійність	Програмування, педагогічна творчість
Витримка	Емоційно-вольова саморегуляція поведінки у взаємостосунках зі студентами та викладачами

Для забезпечення переходу студента від навчання до професійної діяльності повинна проектуватися специфічна форма спільності студентів та викладачів, що реалізують спільну діяльність. Дана спільність і діяльність отримали назву, відповідно, «навчально-професійне співтовариство» та «навчально-професійна співпраця».

У стимулюванні навчально-пізнавальної діяльності студентів велику роль відіграє вміння викладача застосовувати основні функції спілкування:

- інформаційну (передача і отримання інформації);
- пізнавальну (активний пошук відомостей, вміння їх здобувати);
- управляючу (вміння впливати на студентів);
- розвиваючу (педагогічний аспект впливу на студентів у плані виховання в них бажаних професійних і особистісних якостей);
- емоційну (обмін емоціями, передача психічних станів).

Основні функції психологічної культури особистості подано на рис. 2.

Питання психології

<p>ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВІДТВОРЕННЯ ДУХОВНОГО ДОСВІДУ: духовна освіта, накопичення і продукування духовних цінностей, передача духовного досвіду поколінням, гуманна діяльність, формування іміджу та статусу людини, формування</p>	<p>НОРМАТИВНА: нормативізація дій, засобів і цілей людської життєдіяльності, практичне використання норм психологічної культури і правил соціальної поведінки, інтеграція людей</p>	<p>ОЦІННА: створення методів і критеріїв оцінки дій людини, формування режимів регламентованої і ранжируваної поведінки людини, поділ дій людини на позитивні й негативні, витончені й навпаки, гуманні й жорстокі, прогресивні й консервативні</p>	
<p>ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ: формування цілей, еталонів, цінностей, ідеалів, інтересу до людей, моральності, толерантності,</p>	<p>ФУНКЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ</p>	<p>ПІЗНАВАЛЬНА: накопичення психологічних знань, розвиток пам'яті, мислення, інтелекту, інтересів, креативності творчості</p>	
<p>ІНФОРМАЦІЙНА: збереження та передача сучасних досягнень у теорії та практиці фахової діяльності; пізнавальне ставлення до світу, до себе та інших, програмування</p>		<p>СМИСЛОУТВОРЮЮЧА: оперування мовою, образами, символами, ідеями, поняттями, категоріями, психологічної культури, теоріями, засвоєння елементів навички саморозвитку, саморегуляції, самореалізації</p>	<p>КОМУНІКАТИВНА: створення системи комунікацій, соціалізація людини, взаємодія в спілкуванні, формування стратегій комунікацій, оволодіння прийомами бесіди, інтерв'ю, публічного виступу</p>

Рис. 2. Основні функції психологічної культури особистості

Розвиток культури мовлення викладача – це не тільки показник його загальної інтелектуальної культури, але й засіб підтримки його авторитету [7]. Психологічно-культурний розвиток означає, що особистість успішно бере участь не тільки в одній вузькоспеціалізованій діяльності, але їй доступні також різні сфери діяльності. Для такої особистості має бути характерним високий рівень розвитку певних спеціальних здібностей на фоні досить високого загального рівня особистісного розвитку.

Становлення психологічно культурної особистості студента пов'язане з формуванням ієрархічної структури мотивів і цінностей: домінуванням вищих рівнів над нижчими. Розвиток психологічної культури майбутніх медичних фахівців полягає в тому, що особистість повинна повернутися до свого природного стану, контролювати свою поведінку, мати високу відповідальність за все те, що становить сферу її культури.

Рівень психологічної культури студента можна усвідомлено підвищувати за допомогою

Питання психології

спеціально спрямованих процесів розвитку й саморозвитку його особистості. Дослідник В.Е. Турянська розглядає культуру як єдине ціле, всі частини якої тісно пов'язані одна з одною і виконують щодо одна одної певні функції. Як свідчать дослідження, нічого зайвого в культурі немає, а всі новоутворення слід уважати *функціонально важливим*. Таким чином, структура психологічної культури складається з елементів, які відповідають *запитам функціональності*. У цьому аспекті дуже важливо виділити функції психологічної культури, які в результаті розподілу між її елементами забезпечують їхню інтеграцію [11].

На підставі проведених досліджень ми звернули увагу на такі функції психологічної культури: збереження та передача тих досягнень у психологічних поглядах, теоріях, методах, а також у досягненні особистого певного культурного рівня, які забезпечили б спадковість поколінь, не дозволили б наступним поколінням деградувати як виду і створили б умови для послідовного прогресу людства; забезпечення ефективної взаємодії, взаєморозуміння, спілкування людей, що різняться за національними, віковими, статевими та іншими ознаками; забезпечення ефективності зовнішньої та внутрішньої діяльності людини, спрямованої на вирішення проблем, саморегуляцію, самореалізацію, саморозвиток на основі наявного життєвого досвіду, розвитку психічних процесів і якостей; допомога в життєвому самовизначенні, свідомій побудові людиною свого життя, долі, можливість повноцінно

розпоряджатися своїм життям, бачити, аналізувати і вирішувати ті суперечності, що виникають у житті, виходити з криз; гармонізація внутрішнього світу людини, створення цілісної несуперечливої Я-концепції, стану внутрішнього благополуччя, забезпечення повноцінного духовного і душевного життя людини [6].

Висновки. Таким чином, розвиток психологічної культури студентів-медиків допомагає їм розвиватися, інтегруватися та усвідомлювати свою суспільно-соціально-індивідуальну значимість. Дослідження показало, що розвиток психологічної культури особистості студентів в освітньому середовищі, виступає як єдність знання, відношення, виховання, розвитку творчих здібностей та життєвого досвіду. У цьому багатомірному психічному утворенні виділяються наступні компоненти: досвід соціальної взаємодії студентів, комунікативний та регулятивний компоненти, а також розвиток ціннісно-мотиваційного компоненту у єдиній системі. Проведене дослідження дозволило встановити, що психологічна культура є результатом не тільки соціалізації освіти, а також впливає на гармонійний розвиток творчих здібностей, інтересів й потреб студентів в освітньому просторі. Перспективами подальшого дослідження є вивчення соціальних механізмів ефективного розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців, їх продуктивної адаптації в освітньому середовищі під впливом розвитку психологічної культури.

Список використаних джерел

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология. Учебное пособие для студентов вузов. Москва: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2000. 624 с.
2. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 272 с.
3. Андрущенко В.П. Освіта в пошуках нових стратегій мислення. *Вища освіта України*. 2003. № 2. С. 5 – 6.
4. Бочарова С. П. Психология и память. Теория и практика для обучения и работы. Харьков: Гуманитарный центр, 2007. 384 с.
5. Гуревич П.С. Философия культуры. Москва: Канон-Пресс-Ц Кучково Поле, 2001. 345 с.
6. Колмогорова Л.С. Становление психологической культуры школьника. *Вопросы психологии*. 1999. № 1. С. 83 – 91.
7. Леженина А.А. Психологическая культура в профессиональной деятельности преподавателя высшей школы/ Личность в современном обществе: социализация, поведение, общение: материалы всерос. науч. конф. Чита, 2007. С. 80 – 83.

Питання психології

8. Подольак Я.В. Личность и коллектив. Москва: Воениздат, 1989. 310 с.
9. Романюк Л.В. Психологічні чинники розвитку ціннісних орієнтацій студентської молоді: дис. ... канд. психол. наук: спец. 19.00.01. Київ, 2004. 207 с.
10. Сухина И.Г. Аксиологический аспект культурной самоидентичности личности. Идентичність у сучасному вимірі/ Мат. Міжнар. наук.-теорет. конф. Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2006. С. 83 –85.
11. Турянська В.Е. Психологічна культура як чинник успішності професійної діяльності майбутнього інженера-педагога: дис. ... канд. психол. наук: спец. 19.00.01. Харків, 2009. 214 с.
12. Уемов А.И. Системный подход к определению культуры и цивилизации. *Вісник ДонДУЕТ*. 2003. № 2. С. 36 – 43.
13. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2006. 360 с.
14. Spiro M. E. An overview and a suggested reorientation. *Psychological Anthropology* / Ed. F.L.K. Hsu. Cambridge (Mass), 1972.

References

1. Abramova G.S. (2000). *Vozrastnaya psichologiya. Uchebnoe posobie dlya studentov vuzov. [Age-related psychology. Textbook for university students]*. Moskva: Akademicheskij Proekt; Ekaterinburg: Delovaya kniga. (in Russian)
2. Ananov B.G. (2001). *O problemah sovremennogo chelovekoznanija. [On the problems of modern human science]*. Sankt-Peterburg: Piter. (in Russian)
3. Andruschenko V.P. (2003) Osvita v poshukah novih strategiy mislennya. [Education in search of new thinking strategies.]. 2, (pp.5 – 6). *Vischa osvita Ukrayini..* (in Ukrainian)
4. Bocharova S. P. (2007). *Psichologiya i pamyat. Teoriya i praktika dlya obucheniya i raboty. [Psychology and memory. Theory and practice for learning and work]*. Harkov: Gumanitarniy tsentr. (in Russian)
5. Gurevich P.S. (2001) *Filosofiya kulturyi. [Philosophy of culture]* Moskva: Kanon-Press-Ts Kuchkovo Pole. (in Russian)
6. Kolmogorova L.S. (1999) Stanovlenie psichologicheskoy kulturi shkolnika. [Formation of the psychological culture of the student. Questions of psychology.]. 1 (pp.83 –91) *Voprosy psichologii...* (in Russian)
7. Lezhenina A.A. (2007). Psichologicheskaya kultura v professionalnoy deyatel'nosti prepodavatelya vysshey shkoly/ Lichnost v sovremennom obschestve: sotsializatsiya, povedenie, obschenie [Psychological culture in the professional activities of a teacher of higher education / Personality in modern society: socialization, behavior, communication] : *materialy vseros. nauch. konf.* (pp.80 – 83). *Chita.* (in Russian)
8. Podolyak Ya.V. (1989) *Lichnost i kolektiv. [Personality and team]*. Moskva: Voensizdat. (in Russian)
9. Romanyuk L.V. (2004). Psichologichni chinniki rozvitku tsinnisnih orientatsiy studentskoyi molodi [Psychological factors of development of value orientations of student's youth] *Candidate's thesis*. Kyiv. (in Ukrainian)
10. Suhina I.G. (2006). Aksiolozhicheskij aspekt kulturnoy samoidentichnosti lichnosti. IdentichnIst u suchasnomu vimiri [Axiological aspect of cultural self-identity of a person. Identity in the modern dimension]. *Mat. Mizhnar. nauk.-teoret. konf.* (pp.83 –85). Donetsk: Yugo-Vostok, Ltd., (in Russian)
11. Turyanska V.E. (2009). Psichologichna kultura yak chinnik uspishnosti profesijnoyi diyalnosti maybutnogo inzhenera-pedagoga. [Psychological culture as a factor in the success of the professional activity of the future engineer-teacher.] *Candidate's thesis*. Harkiv. (in Ukrainian)
12. Uemov A.I. (2003). Sistemnyiy podhod k opredeleniyu kulturyi i tsivilizatsii. [A systematic approach to the definition of culture and civilization.] *Visnik DonDUET*. 2.36 – 43. (in Russian)
13. Furman A.V., Gumenyuk O.E. (2006). *Psichologiya Ya-kontseptsii: navch. posib. [Psychology of self-concept: textbook.]* Lviv: Noviy Svit-2000. (in Ukrainian)
14. Spiro M. E. (1972) An overview and a suggested reorientation. *Psychological Anthropology* / Ed. F.L.K. Hsu. Cambridge (Mass).

Резюме

Гульбс О. А. доктор психологічних наук, професор, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тьчiny

Лантух І. В. доктор психологічних наук, доцент, Харківський Національний університет імені В.Н. Каразіна

Жук О. В. аспірантка, Уманський державний педагогічний університет імені П.Г. Тьчiny

ВЛИЯНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ НА РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ СТУДЕНТОВ

В статье авторы, исследуя проблему влияния психологической культуры на развитие творческих способностей студентов-медиков, рассматривают психологическую культуру как общенаучную категорию. Они обосновывают схему психологической культуры специалиста медицинского профиля в процессе профессиональной подготовки, где определены субъективные и объективные факторы. Проведенное исследование позволило установить, что психологическая культура является результатом не только социализации образования, а также влияет на гармоничное развитие творческих способностей, интересов и потребностей студентов в образовательном пространстве.

Ключевые слова: психологическая культура; творческие способности; студент-медик; специалист медицинского профиля; профессиональная подготовка; образовательное пространство.

Summary

Gulbs O. A. doctor of psychological sciences, professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

Lantukh I. V. doctor of psychological sciences, associate professor, Kharkiv national university named after V.N. Karazin

Zhuk O. V. graduate student, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

THE INFLUENCE OF PSYCHOLOGICAL CULTURE ON THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' CREATIVE ABILITIES

Introduction. The article highlights the problem of training highly qualified specialists especially at higher medical educational institutions, catalyzed by the Covid-19 pandemic, which requires from future doctors not only professional knowledge but also comprehensive development of their personality where psychological culture is prominent and should stimulate the development of students' creative abilities which will help them to become highly qualified professionals. Holistic knowledge of the unity of the content of personal development in the social, creative and life spheres allows to form psychological culture of future doctors. Therefore, the formation of the medical students' personality should be systemic. The authors, studying the problem of the influence of psychological culture on the development of creative abilities of medical students, consider psychological culture as a general scientific category.

Purpose. To reveal the influence of psychological culture on the development of creative abilities of medical students as future specialists.

Methods. Heoretical analysis, synthesis, generalization, comparison.

Originality. They believe that psychological culture is a systemic, multidimensional phenomenon and should be considered, first of all, in the dialectical unity of the general, special and individual manifestation of the psyche of the individual. The authors also emphasize that the mature psychological culture of the student is one of the most harmonious psychological formations and serves as a socio-psychological mechanism for the effective development and education of future professionals. Researchers substantiate the scheme of psychological culture of a medical specialist in the process of professional training which determines its subjective and objective factors.

Conclusion. The article emphasizes the fact of including the phenomenon of psychological culture to the structure of basic culture where the analysis of its functions was conducted from the standpoint of culturology taking into account the principles of psychology. The study revealed that psychological culture is the result of not only socialization of education but also affects the harmonious development of students' creative abilities, interests and needs in the educational space.

Key words: psychological culture; creativity; medical student; medical specialist; professional training; educational space.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Received/Поступила: 21.12.21.